

BARNE- OG FAMILIEDEP.	KASS ÅR.
ARKIVNR.: 380.01	
- 8 NOV 2005	
SAKSBEH:	SIGN.:
SAKSNR.: 200503580	

HØGSKOLEN I AGDER
Lærerutdanningsledelsen

Sentraladministrasjonen
Gimlemoen 25 A, Serviceboks 422
4604 KRISTIANSAND S
Telefon: 38 14 10 00
Telefaks: 38 14 11 91
Org.nr.: 970 546 200 MVA

Barne- og Familiedepartementet
Postboks 8036 Dep
0030 Oslo

Deres ref.:

Vår ref.: 05/194
011.4

Dato: 7. november 2005

Høringsuttalelse – forslag til revidert rammeplan for barnehagen

Høgskolen i Agder leverer herved høringsuttalelse om *Revidert rammeplan for barnehagene*, 07. september 2005.

Uttalelsen har vært lagt frem som sak for førskolelærerutdanningens styringsorgan: Studienemd for førskolelærerutdanningen den 20.10.2005.

Høgskolen i Agders uttalelse:

Det mest iøynefallende ved den reviderte rammeplanen er omfanget. Vi oppfatter den nye planen som en klar fortsettelse av R95, men mer komprimert. Spørsmålet er hva som er valgt å beholde, styrke og tone ned i forhold til den forrige planen. I likhet med R95 har også denne rammeplanen ulike målgrupper. Planen skal kommunisere med personalet, foreldre/ foresatte, barnehageeiere og kommunen. Dette i seg selv gjør at rammeplanen kan bli utydelig for noen.

Omsorg, oppdragelse og læring er begreper som løftes fram i det nye planutkastet, og dette er nytt, selv om begrepene ikke er nye. At læring også fremmes som hovedbegrep i rammeplanen, bærer bud om noe nytt. Vi synes imidlertid at innholdet i læringsbegrepet er passivt og identisk med det læringssyn man har i R95. Vårt spørsmål er derfor: hva skal barna lære i barnehagen? Ønsker man virkelig å fokusere på læring? Når det gjelder omsorg og oppdragelse er vi enige i at begrepene bør tydeliggjøres som en viktig del av barnehagens innhold. Foreldrenes og barnehagens rolle bør imidlertid utdypes tydeligere. Det bør sies eksplisitt hva som er barnehagens mandat og hva som er foreldrenes, og hvordan barnehagen kan utfylle sin rolle i samarbeid og nær forståelse med hjemmet. Dette må komme i tillegg til det som står om samarbeid mellom hjem og barnehage i pkt. 2.4.

I tråd med lovens § 3 er barns medvirkning styrket i denne planen. Det samme er vektleggingen av refleksjon i sammen med barn og foreldre. I kapittel 1 sies det tydelig at planen skal stimulere til refleksjon om barns liv og personalets arbeid i barnehagen og om barnehagens rolle i samfunnet. Disse refleksjonene skal foregå i *felleskap med barna, med foreldrene/ foresatte og personalet i mellom* (s.5). Også under punktet om dokumentasjon (pkt. 7.2) er det lagt vekt på refleksjon over barnehagens verdigrunnlag og oppgaver. Dette er viktig. Rammeplanen må være retningsgivende og gi hjelp for dette viktige refleksjonsarbeidet, slik at det ikke bare blir fine ord på papiret. Det samme gjelder for barns medvirkning.

Rammeplanen har også en tydeligere vektlegging av dokumentasjon, og det nevnes to typer dokumentasjon. Vi mener at man her kan bruke begrepet *pedagogisk dokumentasjon*, om den dokumentasjonen som skal brukes som grunnlag for refleksjon, planlegging og vurdering. Vi oppfatter det også slik at planen er blitt skjerpet angående vurdering, og det er bra. Følgende setning bør derimot endres under dette avsnittet: *Resultatene av vurderingen SKAL (ikke bør) legges til grunn for arbeidet med neste årsplan* (s.26).

Planen har også et tydeligere fokus på likestilling enn den forrige planen. Dette kan oppfattes som om man ønsker en kjønnsnøytral påvirkning av barn. Sitat: *Barnehagen må observere om det finnes systematiske forskjeller mellom gutters og jenters lek og andre aktiviteter og arbeide for at barna får en mer variert erfaringsbakgrunn enn tradisjonelle kjønnsrollemønstre tilsier* (s.16). Hva menes med dette? Er det ikke naturlig at gutter og jenter har ulike interesser? Sitatet bør med fordel strykes og at man bør i stedet fokusere på at leken skal være variert, uavhengig av om den er koblet opp mot såkalte gutte- og/ eller jente-aktiviteter.

Planen har tydelig fokus på individet og den individuelle tilretteleggingen for hvert enkelt barn. Det er bra at barnet er synlig og at ikke enkeltbarnet blir borte i en barnegruppe. Vår oppfatning er likevel at barnegruppen som ressurs, vennskap og hva barna kan lære av hverandre har fått for liten oppmerksomhet. Samspill og relasjon bør sterkere vektlegges og det bør pekes på situasjoner og aktiviteter som legges til grunn for slike erfaringer. Vi etterspør derfor en større balanse mellom det enkelte barn og barnegruppen som arena for omsorg, oppdragelse, lek og læring.

I motsetning til den forrige planen har denne planen få føringer om planlegging. Begrepet didaktikk er ikke nevnt. Heller ikke stilles det krav til personalet at de skal ha didaktisk kompetanse. Vi mener at didaktikken gir begreper å tenke ut i fra og som gir grunnlag for analyse og refleksjon av barnehagens virksomhet. Det er viktig for personalet med den didaktiske forståelse og det didaktiske begrepsapparat. Rammeplanen bør derfor sette en standard og stille krav til personalets didaktiske kompetanse som grunnlag for planlegging, dokumentasjon og vurdering.

Begrepet observasjon er tonet ned. Betyr det at dokumentasjon skal erstatte observasjon? Observasjon bør nevnes mer eksplisitt. En systematisk observasjon er viktig som grunnlag for både planlegging og dokumentasjon og et viktig bidrag til vurderingsarbeidet i barnehagen.

Vi registrerer også at begrepet kompetanse ikke benyttes i denne rammeplanen. I den forrige planen var basiskompetanse et begrep som man knyttet til et bestemt innhold. I denne planen bruker man i stedet begrepet ferdighet. Vi mener *ferdighet* er et mer snevert begrep, mens kompetansebegrepet gir rom for varierte erfaringer som omhandler både kunnskaper, holdninger og ferdigheter. Det bør komme tydeligere frem hva slags *kompetanse* barna skal utvikle i barnehagen.

I kapittel 2 skal grunnleggende begreper og prinsipper presenteres. Kapitlet mangler flere av hovedbegrepene i planen. I tillegg til læring bør også *omsorg* og *oppdragelse* og *lek* presenteres som begreper i dette kapitlet. Hvis et kapittel skal presentere grunnleggende begreper og prinsipper bør alle begrepene/ prinsippene være med. Pkt. 2.5 "Arbeidsmåter og innhold" hører ikke naturlig hjemme i dette kapitlet. Vi forslår at dette avsnittet flyttes til kapittel 1.

Det fysiske miljøet, kap. 2.6 framheves som et hovedpunkt her. Planen bør ikke åpne for at barnehager kan få dispensasjon for tilfredsstillende uteareal. En barnehage bør ha tilfredsstillende ute-areal innenfor egne grenser for å bli godkjent. Forslaget kan åpne opp for utearealer som ikke ivaretar barnas behov for fysisk utfoldelse og allsidig bevegelseserfaring.

Lek. I kap. 5.1 beskrives leken som et grunnleggende uttrykk for barns væremåte og at den skal ha framtreddende plass i barnas liv i barnehagen. Barn leker fordi det skaper mening. I

kap. 6 som beskriver barnehagens fagområder er lek i svært liten grad nevnt. Leken bør være selve rammen når barn skal lære og utvikle seg. At læring skjer gjennom lek er i liten grad omtalt. I kap. 5.1 står det ”lek kan også brukes som arbeidsmetode og et pedagogisk virkemiddel i barnehagen. Det bør skrives ”lek er en arbeidsmetode og et pedagogisk...” Lek må settes i sammenheng med læring. Vårt hovedinntrykk er at fokus på lekens plass i barnehagen svekkes. Dette er en uønsket utvikling. Lekens posisjon i barnekulturen bør presiseres i en rammeplan for barnehagene. Begrepene omsorg, oppdragelse og læring kan ikke, og bør ikke, erstatte begrepet lek i barnehagens rammeplan. Dersom rammeplanen legger til grunn at leken er selve rammen for barns utvikling og læring bør det komme eksplisitt til uttrykk og være gjennomgående i planen.

I kap. 6.2 blir Språk, tekst og kommunikasjon beskrevet. Ettersom arbeidet med kommunikasjon bør inngå i alt arbeid med fagområdene kan det være grunn til å vurdere om det eksplisitt bør poengteres. Ellers er lesing og leseglede i liten grad vektlagt. Identiteten som leser dannes for mange allerede i tidlig førskolealder og planen kunne til en viss grad konkretisere dette.

Betegnelsen pedagog, pedagogisk leder og personal brukes lite konsekvent. Pedagogrollen er lite omtalt mens begrepet *personalet* blir mye brukt. Med hensyn til ansvarsforhold er dette forhold viktig.

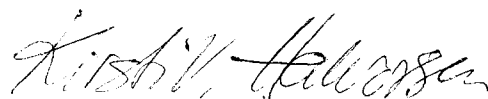
Vårt generelle inntrykk er at rammeplanen rommer mange gode tanker om barn og barnehage. Det finnes mye god ”læreplanpoesi” i denne planen. Vi savner imidlertid at planen tydeligere gir retning, og at den i større grad kommer barnehageansatte i møte i forhold til de store utfordringene de står overfor. Det er vanskelig å skulle ta utgangspunkt i en plan som har så mange flotte ord om refleksjon og samarbeid, barns medvirkning og likestilling, grunnleggende verdier og mål, og skulle knytte dette opp mot hverdagen i barnehagen. Ser vi på skolens arbeid mot en ny læreplan er kompetanse nettopp et begrep som løftes fram, og man ønsker at både lærere og elever skal utvikle en høy kompetanse. Dette bør også i større grad prege barnehagens virksomhet.

Vi mener at temaene lekens plass i barnehagen og fokuset på individet fremfor barngruppen spesielt blir viet oppmerksomhet når planen skal revideres.

Vi vil til slutt understreke behovet for at det utarbeides temahefter som konkretiserer sentrale temaer og fagområder i rammeplanen, og at departementet må ta stilling til om temaheftene skal ha veiledende eller forpliktende status.

Anne Karin Vikstøl Olsen
Studieleder for førskolelærerutdanningen

Kirsti Vindal Halvorsen
Dekan for lærerutdanningene